

Controleu els nens

Empar Moliner escriptora i periodista catalana,
(Sta. Eulàlia de Ronçana, 1966).

Perquè un país sobrevisqui, ha de sobreviure la llengua. Per esborrar un país has d'esborrar la llengua. Per esborrar la llengua has de tenir el control dels nens.

La Comissió per a la Veritat i la Reconciliació del Canadà (CVRC) ha publicat un informe per explicar el que va passar amb els nens indígenes no fa gaires anys. Com el podem resumir? Es tractava d'“assimilar-los a la cultura europea”. Era pel seu bé, figura. Se'ls havia d'“europeïtzar”: l'estat anava a les cases i se'ls emportava. Els robava amb el vistiplau d'una llei feta a mida. Uns 150.000.

I els van internar, per força, en escoles a centenars de quilòmetres (diguem-ne escoles, tot i que allà dins hi havia abusos, violacions i tot el que puguem imaginar). Com és clàssic en aquests casos, si enraonaven la llengua materna els pegaven. Tots van plorar quan van pujar als camions que se'ls enduien i que mai els tornarien a casa. Però segur que després ja no. Cap nen plora per sempre. D'això es tracta. Recordo el testimoni (sempre el tinc al cantó esquerre del cap) d'un dels nens republicans que van anar a Rússia. Deia que quan va pujar al vaixell plorava perquè volia els pares, però que, ai, van fer escala a França, i unes dones franceses els van donar pa. I quan rosegava aquell pa -tan famolenc que estava- ja no plorava. Alguns no van tornar a veure els pares. I els que els van tornar a veure diu que no sentien res per ells. La defensa del cos. No es pot plorar sempre.

Per això els nens són tan valuosos quan et baralles. Tenir els nens és guanyar. Que cadascú s'ho apliqui en la seva justa mesura. Quan es parla d'assimilar, d'espanyolitzar, de cristianitzar nens es parla d'esborrar. Per esborrar un país has d'esborrar la llengua. Per esborrar la llengua has de tenir el control dels nens. Podem veure-ho al revés, esclar. Perquè un país sobrevisqui, ha de sobreviure la llengua. Perquè sobrevisqui la llengua, has d'aconseguir que la parlin els nens. I això ho sé jo i ho saps tu i ho sap sobretot vostè, senyor ministre. (Wert)

Fer com Franco

Josep-Lluís Carod-Rovira

Mentiu i ho sabeu. També mentia Goebbels i ho sabia, però va crear un estat d'opinió contra els jueus, amb unes tesis basades en la falsedat. I va passar el que va passar.

Una llengua no s'imposa mai en el seu territori. Ningú no diu que l'anglès s'imposa a Anglaterra, ni l'italià a Itàlia, ni l'alemany a Alemanya. Un idioma s'imposa quan ho fa fora del seu territori, allà on no és, ni mai n'ha estat, la llengua pròpia. Fer com Franco, però a l'inrevés, és això:

Imposar el català, no als territoris on és la llengua pròpia, aquí, sinó en els que no ho és: allà. És prohibir el castellà a Espanya en tots els àmbits públics, funcions i usos, i substituir-lo pel català. És empresonar el castellà a l'àmbit estrictament familiar, íntim, perquè la resta d'espais ja estan ocupats pel català, a punta de baioneta, de llei i de multa. És fer fora el castellà de l'escola, l'institut i la universitat i imposar-hi només el català, tot humiliant els alumnes que continuen parlant castellà a classe. És multar per parlar en "dialecte castellà" per telèfon. És vexar la gent gran, davant el metge, el jutge o el mosso d'esquadra de torn, perquè només sap parlar castellà i no és capaç de dir gaires mots en català, la llengua de l'autoritat. És convertir el Pablo i la Nieves en Pau i Neus. És emmudir el castellà a les ones radiofòniques (avui, també a la televisió) i fer que a Madrid, Burgos o Cadis només s'hi pugui sentir el català. És tancar tots els diaris en castellà i obligar-los a continuar en català. És canviar les capçaleres de la premsa i fer que "Adelantado de Segovia" esdevingui "Avançat de Catalunya". És modificar tots els noms dels municipis i passar de Castilloblanco de los Arroyos i El Madroño a Castellblanc dels Rierols i l'Arboç o, posats a fotre'ns-en, el Madrony. És cremar els llibres en castellà a Càceres i Guadalajara i permetre'n només l'edició en català. És posar el nom de carrer Mossèn J. Verdager allà on era Francisco de Quevedo i substituir la plaça Conde Duque de Olivares pel nou nom de President Francesc Macià. És apallissar, multar o enviar davant el pilot d'execució gent que només s'ha distingit per promoure la presència normal del castellà en tots els àmbits, inclosa la justícia. És prohibir la retolació de comerços en castellà i forçar-ne els propietaris a usar-hi el català en el seu lloc, així com en les indicacions i rètols interiors, a Almeria, Logronyo o Badajoz. És convertir generacions senceres en analfabets en el seu idioma i aconseguir que només sàpiguen escriure en català. És fer creure als castellanoparlants que la seva és una llengua inferior i que, a

diferència del català, no és apte per a tots els usos i funcions. És condemnar a mort un idioma i deixar tan sols espai per a la vida d'un altre. És canviar el nom de les persones i dels pobles, dels carrers i les places, de les muntanyes i els rius, dels torrents i dels llacs, dels camins i dels cims. Fer com Franco és això, però havent afusellat abans el president espanyol escollit democràticament, amb uns quants milers de compatriotes més i condemnat a la presó, a l'exili i al silenci, desenes de milers d'homes, dones i infants durant 40 anys. Això és fer com Franco, a casa vostra. Justament allò que nosaltres mai no hem fet, ni faríem.

Insulteu la intel·ligència, sou un obstacle per a la convivència i us volem perdre de vista. Teniu el nostre menyspreu perquè actueu com a miserables. Els responsables intel·lectuals i polítics del nou genocidi cultural encobert, així com del procés de substitució lingüística, no sou uns ignorants o uns il·lustrats, sinó gent culta i il·lustrada. El vostre delictes moral és més greu, perquè sou conscients del que feu i persistiu en la vostra perversitat, tot alimentant un indesitjable conflicte civil.

No aconseguireu de fer-nos antipàtica la vostra llengua, que té noms i gent magnífica que la dignifiquen, també entre nosaltres. Ja n'hi ha prou!

*

CAP AL 27 DE SETEMBRE

Carme Forcadell

Abans de res vull felicitar els i les votants del País Valencià i les Illes per haver foragitat del poder el Partit Popular, aquest ha estat un dels èxits més clars i contundents de les eleccions d'aquest 24 de maig. Enhorabona a Compromís, la nova força emergent i sòlida del País Valencià. Les forces independentistes han guanyat les eleccions a Catalunya, i han sumat uns 300.000 vots més respecte a les darreres eleccions del 2011. Convergència i Unió ha tornat a ser la força més votada. Esquerra Republicana i la Candidatura d'Unitat Popular han entrat amb força a l'àrea metropolitana i Catalunya s'ha decantat a l'esquerra, malgrat el triomf de CiU.

Els altres èxits d'aquests comicis han estat la davallada del PP a tot l'Estat, però especialment a Catalunya, on ha passat de 400 i molts regidors a 214, i el relatiu fracàs de Ciudadanos, que ha entrat en ajuntaments i comunitats autònomes, però no tant com s'esperava i, especialment, el fracàs d'aquesta formació a Catalunya, malgrat que ha estat tercera a Barcelona amb 5 regidors. Un altre tret rellevant d'aquestes eleccions ha estat la fragmentació política o la diversitat de partits,

segons com es vulgui dir, que conformaran els principals ajuntaments del país. Barcelona, Badalona, Terrassa, Tarragona, Reus o Lleida tindran 7 forces representades al consistori; l'Hospitalet i Sabadell, 8, i Mataró, 9.

Tots aquests factors són els que hem de tenir en compte de cara a les eleccions del 27 de setembre, que, sense cap mena de dubte, seran les més transcendents de la nostra història. El 27-S votarem si volem continuar dependent de l'Estat espanyol o si volem tenir-ne un de propi, si volem continuar tenint la Constitució Espanyola o si en volem fer una de nostra, si volem ser una monarquia o una república. El 27-S, com ha passat el 24 de maig, el canvi són els nostres vots.

L'estratègia de la dreta espanyola i de l'unionisme serà la mateixa que van utilitzar després de les eleccions del novembre del 2012, quan CiU, malgrat guanyar les eleccions, no va assolir la majoria absoluta que pronosticaven les enquestes. Tornaran a dir que el procés és mort i enterrat, i que tot s'ha acabat. De fet és el que va fer la candidata de Ciudadanos a l'Ajuntament de Barcelona en el seu primer discurs després de conèixer els resultats, en lloc de parlar de la seva formació va parlar del fracàs de l'independentisme, possiblement per amagar el del seu partit.

Preparem-nos perquè, malgrat la victòria independentista, ens bombardejaran dient el contrari, perquè a Barcelona ha guanyat Ada Colau, sense tenir en compte que Barcelona en Comú no és un bloc monolític i uniforme, sinó que el conformen diverses forces com ara Iniciativa per Catalunya i Esquerra Unida i Alternativa, que tenen sobiranistes entre els seus militants o Procés Constituent, que és clarament independentista. La seva estratègia serà presentar la formació d'Ada Colau com una formació unionista i contrària al procés. Nosaltres, ni cas; el 27 de setembre guanyarem perquè la independència és l'oportunitat per fer el canvi social que Catalunya necessita, i construir la república catalana és l'única garantia per assolir una Catalunya més justa i solidària.

*

Aquest país -o països- nostre, el dels qui parlem, com deia el cronista medieval, "el bell catalanesc", suporta interferències lingüístiques dramàtiques. Interferències que alguns vol-

drien perpètuas fins i tot en un futur estat independent. El català és víctima d'una dinàmica que, si no s'atura, menarà, ras i curt, a la substitució lingüística més brutal. I, encara, hi ha qui es preocupa per depauperar encara més la fràgil existència del model normatiu que amb

molt d'esforç vam aconseguir de definir i vertebrar a començament del segle XX. Darrerament hem vist un nou intent de convertir la nostra llengua en llengua regional, "útil", allunyada de la tradició literària clàssica i domada fins a l'enviliment pel col·loquialisme.

El país, de Salses fins a la vall del riu Segura i de Fraga a Maó, va tenir una sort irrepetible quan, en un moment transcendent de la història, va sorgir un homenot com Pompeu Fabra (recordem-ho: un enginyer) i unes institucions que actuaren amb determinació per fer del català una llengua útil, en tot el domini lingüístic, per a tots els registres. L'obra de Fabra -tinguem-ho sempre present- es va consolidar i es va expandir gràcies a la saviesa d'Antoni M. Alcover i a la tenacitat de gent com Manuel Sanchis Guarner o Carles Salvador. Fruit de tots aquests elements, els catalans -la comunitat catalanòfona- vam poder dotar-nos de la columna vertebral que marca la diferència entre nosaltres i les comunitats lingüístiques veïnes, depredadores, canonitzades pels Estats-nació espanyol i francès. En la mesura de les possibilitats de l'època, vam estructurar i fixar l'estàndard de la llengua catalana, l'encert i la vigència del qual són ben evidents. Però en un país amb tant de "jo pense que" hi ha qui ja proposa, envalentit perquè un periòdic de la capital del Principat se n'ha fet ressò, eliminar accents, dièresis i les geminades, capgirar els usos de les erres, empobrir el sistema de pronoms febles que fa massa sentor de "valencià"... Esperem que tot aquest seguit de despropòsits s'oblidarà ben aviat, com ja no recorda ningú, més enllà del treball erudit, els partidaris del "català que ara es parla" del tombant de segle XX. Tot plegat és la reverberació d'aquella ofensiva del "català *light*" de la dècada dels vuitanta del segle passat, que ha comportat conseqüències polítiques nefastes.

Aquesta nova fornada, els *light* del segle XXI, novament a recer d'algunes col·laboracions publicades en un llibre (*Canvi d'agulles*) i en un diari, són ací per recordar-nos que a cada bugada es pot perdre un llençol. Ens hi hem de resignar? Creiem que no. Seria una rucada que, havent aconseguït un model de llengua útil, estructuralment sòlid, acceptat i consolidat, ara la institució acadèmica normativa del català, l'IEC, es beguera l'enteniment i crucificara Fabra i les conseqüències del seu esforç. Estem segurs que no passarà; i, òbviament, no compartim l'anhel revisionista d'alguns dels autors de *Canvi d'agulles* i el rotatiu que els empara. Cal anar més enllà de Fabra, sí, però per adequar-lo a les noves realitats del segle XXI i perseverar en l'objectiu d'una llengua nacional i referencial, de tot el país -o països- dels catalans, modèlicament supradialectal, lligada a la llengua dels clàssics i que alhora bega de la parla viva i genuïna de tots els racons del territori on salutem amb "bon dia!" l'arribada del matí. Una llengua, en definitiva,

que ja tenim, homologada a totes les llengües de cultura del món i en què no caldria -aquesta sí que és una assignatura pendent- reivindicar obsessivament la identitat dialectal de l'escriptor. Qui, per exemple, sabria identificar, en una simple lectura, l'àrea dialectal de procedència de l'autor de *The Pillars of the Earth* (Ken Follet), de *Platero y yo* (Juan Ramón Jiménez) o de *Die Blechtrommel* (Günter Grass)?

EDITORIAL “El Temps”   maig 2015

** *